

Σὰν τὴ γυναῖκα τὴν ὁμορφή, τὴν τσαχπῖνα, τὴν παιγνιδιάρα, πού τὸ πέρασμά της σὲ θαμπώνει καὶ σὲ ταρατίζει σὰν τὴ μάγισσα τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ πού, μὲ τὰ στολίδια, τ' ἀρώματα, τὰ λαμπερὰ πετράδια καὶ μὲ ὅλες ἀκόμα τὶς τέχνες τὶς μυστικές, τὸν ἄντρα παρασέρνει μὰ καὶ τὸν ἥρωα σκλαβώνει, ἔτσι εἶναι καὶ τὸ Παρίσι.

Σὰν τὴν τεχνίτρα τοῦ ἔρωτα πού ἔχει χάρες κρυφές κι ἀπόκρυφες καὶ δὲν τῆς φανερώνει ὅλες μονομιᾶς, μὰ κάνοντας καθεμέρι καὶ ἀπὸ μιὰ καινούργια ἀποκάλυψη, μᾶς σέρνει δούλους στὰ πόδια της, γιατί ἔτσι μᾶς δείχνεται μέρα μὲ τὴ μέρα ὁμορφώτερη, πάντα ἀλλιώτικη, πάντα πιὸ ἐπιθυμητή.

Τέτιο ξεδιπλώνεται στὰ μάτια μου τὸ Παρίσι. Εἶναι γιὰ ὅλα τὰ γούστα, γιὰ ὅλους τοὺς χαρακτῆρες, γιὰ κάθε ἰδιοσυγκρασία.

Καὶ οἱ πιὸ παρᾶξενοι καὶ οἱ πιὸ παράλογοι ἀπαιτητές θὰ μείνουν εὐχαριστημένοι.

Καθένας βρίσκει ὅ,τι ζητήσει καὶ συχνὰ ὅ,τι δὲ ζητήσει.

Κάθε ὄρεξη, κάθε πάθος, μὰ καὶ κάθε ἰδανικὸ θὰ ἐκπληρωθεῖ.

Τὸ Παρίσι χαρίζει καὶ στὸν πιὸ ἀνίδεο ἓνα στοχασμό.

Πολλὲς ἀντιθέσεις ἐνωμένες πλέκουν ἀρμονικά, ἓνα σύνολο, μιὰ κίνηση, μιὰ Ζωή.

Καὶ νὰ ἡ ζωὴ ἡ πολυθόρυβη καὶ πολυκύμαντη, ἀκολουθεῖστε με, ἂν θέλετε, στὰ μεγάλα βουλευάρτα τὴν ὥρα πού τὸ σύρουπο ἀπλώνεται καὶ μέσα στὰ λιγοστὰ ἠλεκτρικὰ φῶτα πού τώρα ἀρχίζουν ν' ἀνάβουν, κάθε ἀντικείμενο τρεμοπαίζει σὰ σκιά, κάθε ἄνθρωπος σὰ φάντασμα.

Στοὺς ἐξῶστες τῶν καφενείων ἑκατοντάδες κόσμον ρουφάει τὸ ὀρεχτικό του καὶ βλέπεις ποτήρια νὰ ὑψώνονται καὶ νὰ βρέχουν χεῖλια ὥραϊα, χεῖλια βαμένα καὶ χεῖλια ἁμαρτωλά· γιὰ μιὰ στιγμή νομίζεις πὼς ὅλον αὐτὸν τὸν κόσμο πού τὸν ἀποτελοῦν στοιχεῖα τόσο διαφορετικά, ἄνθρωποι φερμένοι ἀπ' ὅλες τοῦ Κόσμου τὶς χῶρες, κατὶ τοὺς ἔνωσε γιὰ μιὰ στιγμή, ἐδῶ στὴν ὄνειρεμένη χώρα, καὶ ὅλοι μαζί σὰν νὰ ὑποκούουν σὲ κάποιο ἔνστικτο κοινό, σὲ κάποια ἀπόκρυφη θρησκεία, κάνουν σπονδὲς σ' ἓναν ἄγνωστο Θεό.

Στὰ πεζοδρόμια ἄλλος κόσμος στριμώνγεται καὶ σπρώχνεται, ἄλλοι περπατῶντας βιαστικά σὰν νὰ πηγαίνουν κάπου μὲ κάποιο σκοπό, ἄλλοι πάλι ἄσκοπα καὶ ἀφρόντιστα σέρνουν τὸ βῆμα τους ἀργὸ στὸ πεζοδρόμιο καὶ στριφογυρίζουν μάτια ἀχόρταγα στὸ καθετὶ σὰν νὰ μὴ θέλουν νὰ χάσουν τίποτα ἀπὸ ὅ,τι γύρω τους ζῇ καὶ κουνιέται· ἔχουν κι αὐτοὶ κάποιο σκοπό.

Οἱ περιπατητικὲς κυρίες μὲ τὸ σάκκο ριγμένο στὸν ὦμο, ὅπως τώρα τὸ θέλει ἡ μόδα, καὶ μὲ τὰ στήθεια ἀφημένα καὶ τρεμάμενα, ὅπως τὸ ἀπαιτεῖ ἴσως ἡ ὑγιεινὴ, ἀνεβοκατεβαίνουν τὸ πεζοδρόμιο προσκαλώντας τοὺς διαβάτες μὲ μάτια ψευτολιγωμένα.

Τὰ αὐτοκίνητα τρέχουν ὀρμητικά καὶ στὸ γοργὸ πέρασμά τους

ἡ ματιά σου δὲν προφταίνει νὰ συνεπάρει τὶς φευγαλέες μορφές, ποὺ κρύβονται πίσω ἀπὸ τὸ θαμπὸ τζάμι. Μὰ ἄς στρίψουμε τώρα πρὸς τὴν ὁδὸ Chaussée d'Antin κι ἄς φτάσουμε ὡς τὸ σταυροδρόμι ποὺ σχηματίζει ὁ δρόμος αὐτὸς μετὰ τὴ Rue Lafayette, ἐκεῖ ἀκριβῶς ποὺ βρίσκονται καὶ τὰ μεγάλα ἐμπορικὰ καταστήματα Galeries Lafayette.

Ἐδῶ πάντα κοσμοπλημύρα, κόσμος ἀπ' ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα, ἀπ' ὅλες τοῦ κόσμου τὶς γωνιές.

Θὰ συναντήσεις τὴν κομπὴ μπουρζουάδισα μετὰ τὸ ἰδιωτικὸ τῆς αὐτοκίνητο, τὴ φτωχὴ νοικοκυρά, τὴν πλούσια ἀμερικανίδα, τὴν ἐργάτισα, τὴν κόρη τοῦ δρόμου καὶ τὶς μεγάλες ὀριζόντιες. Ἐδῶ μέσα κι ἔξω ἀπὸ τὸ μαγαζὶ εἶναι καὶ τὸ μεγάλο ἐρωτικὸ χρηματιστήριον.

Ἡ μιὰ ἀγοράζει, ἡ ἄλλη πούλαει.

Ὁ δρόμος γίνεται μαγαζὶ καὶ τὸ μαγαζὶ δρόμος.

Μέσα σ' αὐτὸ δίνονται ὅλα τὰ ἔνοχα ραντεβοῦ, μὰ γίνονται καὶ εἵκοι οἱ γνώριμεις.

Κοντὰ στὰ ταμεῖα σεβαστοὶ κύριοι μετὰ ἄσπρες γενειάδες παραμονεύουν· ἡ ὁμορφὴ κυρία ἀφοῦ τελειώσει τὰ ψώνια τῆς ἔρχεται νὰ πληρώσει, μὰ ἔλα ποὺ ληρομόνησε στὸ στίτι τὸ πορτοφόλι τῆς· ὁ σεβαστὸς κύριος ἐπεμβαίνει, ἀναλαμβάνει αὐτὸς νὰ κανονίσει τὸ λογαριασμό, ἡ κυρία δὲν τολμᾷ νὰ τὸν προσβάλλει καὶ δέχεται, ὅχι μόνον αὐτό, μὰ καὶ τραπέζι τὸ βράδι καὶ ἐπεταὶ συνέχεια.

Ἄν προχωρήσουμε τώρα πρὸς τὴ Rue de la Paix, ἄλλος κόσμος, ἄλλη κίνησις, ἄλλη τρέλλα.

Ἐδῶ εἶναι τὰ μαγαζιά τῆς πολυτελείας ποὺ ἐπιβάλλουν τὴ μόδα, ἐδῶ βλέπεις καὶ τὶς παραμυθιένες βιτρίνες μετὰ τὰ χρυσαφικά, τὰ μπριλάντια, τὰ διαμάντια καὶ τὰ ζαφείρια.

Εἶναι ὁ δρόμος ποὺ ψωνίζουν ὅλοι ὅσοι τὸν κόσμον κυβερνᾶνε.

Οἱ βασιλιάδες, οἱ παραληδες καὶ οἱ ὁμορφες γυναικες.

Τώρα πιά ὅλα τὰ φῶτα ἀνάψανε καὶ τὸ Παρίσι ὁλόκληρο χάνεται μέσα σὲ φωτεινὰ κύματα.

Εἶναι ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ καὶ ὁ κόσμος σκορπίζεται στὰ διάφορα ρεστοوران.

Ἐπεὶτα ἀρχίζει ἡ κίνησις στὰ θέατρα, στοὺς κινηματογράφους, στὰ cabarets καὶ στὰ χορευτικὰ κέντρα.

Θέλεις νὰ συγκινηθεῖς, νὰ κλάψεις, νὰ γελάσεις, νὰ εἰχαριστηθεῖς, νὰ γαργαλισθεῖς, νὰ χορέψεις, νὰ πηδήσεις, ν' ἀνάψεις, νὰ κορώσεις, ν' ἀπολαύσεις τὸ πνεῦμα τῆς Μονμάρτης, δὲν ἔχεις παρὰ νὰ διαλέξεις.

Καὶ ὅλα αὐτὰ ὡς τὰ μεσάνυχτα, ὅπου οἱ φρόνιμοι τρέχουν νὰ κοιμηθοῦν.

Οἱ ἄλλοι σκορπίζονται στὰ διάφορα Μπάρ, θέλεις στοῦ Μαξιμ, θέλεις στὸ Bar Américain, θέλεις στὰ ὀνομαστὰ Μπάρ τῆς Μονμάρτης, ὅπου ἓνα τριαντάφυλλο κοστίζει ἓνα ναπολεόν κι ἓνα χαμόγελο πολὺ πιὸ ἀκριβὰ.

Κ' ἔτσι ἡ ζούρλα κρατᾷ ὡς τὸ πρωῒ, γιὰ νὰ ξαναρχίσει τὴν ἄλλη μέρα μετὰ περισσότερον θόρυβο, μετὰ πλιότερη ζωὴ.

Μέσα σ' ἓνα τέτιο χαροκόπι, μέσα σ' ἓνα τέτιο χρυσὸ στριφογύρισμα, πολλοὶ μεθοῦνε δίχως νὰ πιοῦνε, ἡ τόση τρέλλα τοὺς συνε-

παίρνει τὰ λογικά, καὶ γίνονται ἥρωες, καὶ γίνονται κακοῦργοι. Ἐνας μεγάλος τραπεζίτης ἓνα καλὸ πρωτὶ γίνεται ἄφαντος· ἓνας εἰσπράχτορας τραπέζης τὴν ἄλλη μέρα βρίσκεται σκοτωμένος καὶ ληστεμένος· ἓνας ἀεροπόρος παίζοντας τὴ ζωὴ του, καρδίζει διακόσιες χιλιάδες φράγκα.

Μιά θεοσεβούμενη γυναῖκα ντύνει σὰ νυφοῦλα, τὸ δώδεκα χρόνων κορίτσι της, γιὰ νὰ τὸ πάει στὴν ἐκκλησιά, νὰ πάρει γιὰ πρώτη φορὰ τὴν ἅγια μετάληψη καὶ ἅμα μιὰ φορὰ τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντα τελειώσουν, δὲν ὑπάρχει πιά λόγος νὰ στενοχωρηθεῖ· τὸ πηγαίνει σ' ἓνα τίμιο τῆς Μονμάρτης σπίτι, ὅπου ἓνας σεβάσμιος βουλευτῆς ἀναλαμβάνει νὰ συμπληρώσει τὴ θρησκευτικὴ της κατὴχηση.

Μιά φτωχὴ ραφτροῦλα παθαίνει ἀπ' τὰ μάτια της, οἱ γιατροὶ τῆς ἀπαγορεύουν νὰ ἐργάζεται στὸ φῶς, αὐτὴ λοιπὸν ἀπελπισμένη ἀπὸ τὴ φτώχεια καὶ τὴ δυστυχία, γράφει στὰ σκοτεινὰ τὴ ζωὴ της, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ βρεῖ σ' αὐτὸ παρηγοριά, θέλει κάπου νὰ ξεσπάσει, εἶναι ὀρφανὴ καὶ ἔρημη, δὲν ἔχει κανέναν πού νὰ τοῦ ἐξομολογηθεῖ τὸν πόνο της, πού νὰ τοῦ ἀνοίξει τὴν καρδιά της.

Κ' ἔτσι ἀνοίξε τὴν καρδιά της στὸν κόσμον ὁλάκαιρο καὶ ὅλοι μάθαμε τ' ἀπόκρυφά της μυστικά.

Ἡ φτωχὴ ραφτροῦλα σήμερα εἶναι ἡ μεγάλῃ συγγραφεὺς Marguerite Audoux.

Νὰ λοιπὸν μέσα σ' ὅλα αὐτὰ τὸ μεγαλεῖο νὰ καὶ ἡ κακομοιριά τῆς ζωῆς, νὰ ἡ Ζωὴ ὁλάκαιρη.

Κι αὐτὸ δὲν εἶναι παρὰ ἓνα κομάτι ἀπὸ τὴν κίνηση τοῦ Παρισιοῦ, γιὰτὶ δὲ σᾶς μίλησα γιὰ τὰ μεγάλα ξενοδοχεῖα καὶ τὰ πλούσια μέγαρα πού βρίσκονται στὰ Ἡλύσια, ἐκεῖ πού κάθονται οἱ σημερινοὶ τοῦ κόσμου τύραννοι, δὲ σᾶς εἶπα τίποτα γιὰ τὴν πολυτέλεια τους καὶ τὴ ζωὴ τους.

Δὲν εἶπα οὔτε λέξη γιὰ τὴν ἐργατικὴ κίνηση· οὔτε μίλησα καθόλου γιὰ τὶς μακρινὲς λαϊκὲς συνοικίαις ὅπου ὁ ἀπάχης ἐκεῖ εἶναι βασιλιάς καὶ στήνει τὴν ἀπαίσιον ἐρωμένη του ξόβεργα στοὺς περαστικούς.

Ἄν τὰ ἄφησα ὅμως ὅλα αὐτὰ κάτι μὲ σπρώχνει νὰ σᾶς πῶ δυὸ λέξεις γιὰ κάποια ἡσυχὴ ζωὴ πού εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ Παρίσι τὸ τρελλὸ καὶ θορυβώδικο.

Θέλω νὰ παραιτήσω τ' ἀφρισμένα τῆς θάλασσας νερὰ καὶ νὰ σᾶς φέρω στὴ λίμνη τὴν ἡσυχὴ καὶ γαλήνια.

Θέλω νὰ σᾶς δείξω μερικὲς γωνιὰς πού βέβαια δὲν μπορεῖ νὰ τῆς ξετροπώσει ὁ περιηγητὴς πού ἔρχεται γιὰ δεκαπέντε μέρες, οὔτε ἐκεῖνος πού θέλει νὰ ἀπολάψει ἐδῶ, τὴ μεγάλῃ ζωὴ, ὅπως τὴ λένε.

Εἶναι οἱ γωνιὰς πού θὰ μείνουν πάντα ἀπόκρυφες γιὰ τὸ βέβηλο, εἶναι σὰν ἐκεῖνα πού διαβάζει κανεὶς ἀνάμεσα στὶς γραμμὲς ἐνὸς ἀγαπημένου βιβλίου.

Ὁλος ὁ κόσμος τὸ καταλαβαίνει τ' ὥραϊο βιβλίον, μπορῶ νὰ πῶ καὶ πῶς τὸ νοιώθει, μὰ λίγοι εἶναι ἐκεῖνοι πού μποροῦν νὰ συλλάβουν τὴν ἀπόκρυφον τοῦ συγγραφέα σκέψη καὶ νὰ διαβάσουν μαζὶ μ' ὅσα ἔγραψε καὶ ὅσα δὲν μπόρεσε νὰ γράφει, γιὰτὶ οἱ λέξεις ἦταν ἀνήμερες νὰ ζωντανέψουν μερικὲς ἀσύλληπτες μορφές, ἐκεῖνες πού ἦταν γι' αὐτὸν καὶ ὁμορφώτερες.

"Ελεγα παραπάνω πώς τὸ Παρίσι ἦταν σὰ μιὰ γυναῖκα, σὰ μιὰ ἐρωμένη· μὰ γιὰ κείνον ποὺ ἀποκαλύφθηκαν οἱ ἀπόκρυφες αὐτὲς γωνιές, τὸ πρᾶμα ἀλλάζει.

Καὶ βέβαια βρίσκεται πάντα μπροστὰ σὲ μιὰ γυναῖκα, σὲ μιὰ ἐρωμένη ἂν θέλετε ἀκόμα, μὰ σὲ μιὰ ἐρωμένη καλὴ καὶ πονετικιά ποὺ ποτὲ δὲ θὰ τὸν προδώσει, σὲ μιὰ μητέρα, σὲ μιὰ βυζάστρα.

Εἶναι οἱ γωνιὲς ὅπου ὁ καλλιτέχνης θὰ βρεῖ ὅ,τι λαχτάρησε ἡ ψυχὴ του, ὅ,τι πόθησε ἡ φαντασία του.

Γιὰ νὰ σᾶς φανερωθοῦν στὰ μάτια σας, γιὰ νὰ τὶς δεῖτε ἀπὸ κοντὰ, πρέπει νὰ μὲ παρακολουθεῖστε στὶς συνοικίες ποὺ ζοῦν οἱ καλλιτέχνες, ν' ἀνβεβείτε μαζί μου στὰ ἔκτα πατώματα, νὰ μπεῖτε στὰ ἀτελιὲ τῶν ζωγράφων.

Κόσμος δλόκληρος ἀπ' ὅλες τὶς φυλὲς τοῦ Ἰσραήλ: Ἀμερικά-νοι, Ρῶσοι, Ἀγγλοι, Γάλλοι, Γερμανοί, Τοῦρκοι, Ἕλληνες.

Αὐτοὶ ὅλοι προετοιμάζονται γιὰ τὸ μεγάλο τριζίμο. Πόσοι ἀπ' αὐτοὺς θὰ δοξασθοῦν, πόσοι θὰ γίνουν σπουδαῖοι ;

Αὐτοὶ λίγο φροντίζουν γιὰ τὸ θόρυβο καὶ γιὰ τὴν τρέλλα τοῦ Παρισιοῦ, αὐτοὶ ζητᾶνε κάπου νὰ φτιάσουν, αὐτοὶ κυνηγᾶνε κάποιο ἰδανικό.

Δὲ λέω πὼς δὲ διασκεδάζουν κι αὐτοί, πὼς δὲν κάνουν κι αὐτοὶ τρέλλες, μὰ πάντα ἀναμεταξύ τους, στὴ συνοικία τους, μακριὰ ἀπὸ τὸ ἐπίσημο Παρίσι.

Μέσα στοὺς κύκλους αὐτοὺς θὰ βρεῖτε τὴ Ρωσίδα τὴ μηδενίστρια, νάναπνέει ἐδῶ τὸν ἀέρα τῆς λευτεριάς, ἐδῶ θὰ βρεῖτε καὶ τὴ γυναῖκα τὴ χειραφετημένη, ἐδῶ θὰ βρεῖτε καὶ τὴν ἐρωμένη, τὴν τίμια, γιὰτὶ παραδίνεται χωρὶς συμφέρον, ἐπειδὴ ἔτσι τῆς ἀρέσει καὶ δὲν τὸ κρύβει μὰ ἴσα - ἴσα, τὸ φωνάζει καὶ τὸ διαλαλεῖ, γιὰτὶ γι' αὐτὴν τὸ ψέμα μόνο εἶναι ἁμαρτία.

"Ὅλες οἱ ἐκπλήξεις ποὺ θὰ μᾶς παρουσιάσει στὸ μέλλον ἡ Τέχνη σ' ὅλα τῆς τὰ φανερώματα ἐδῶ προετοιμάζονται.

Ἀπὸ κατὰ τέτιους κύκλους βγῆκε καὶ ἡ ρομαντικὴ σχολή.

Στὸ σπίτι τοῦ Νοδιέρου μαζεύνοντουσαν πρὸ χρόνων μερικοὶ ἄγνωστοι νέοι καὶ ἀπάγγελναν στίχους, οἱ νέοι αὐτοὶ ἔτυχε νὰ λέγονται Οὐγκώ, Μυσσέ, Σαινμπεβ.

Πρὸ σαράντα, σαρανταπέντε, πάλι χρόνων, μαζεύνοντουσαν στὸ café guerbois, γύρω στὸ ζωγράφο Manet, μερικοὶ νέοι καὶ ἄγνωστοι συνάδερφοί του.

Σήμερα ὅλοι αὐτοὶ εἶναι οἱ μεγάλοι ζωγράφοι ποὺ δημιούργησαν τὴν ἐμπρεσιονιστικὴ σχολή.

Καὶ ὅλα αὐτὰ βέβαια δὲν εἶναι σήμερα σὲ κανέναν ἄγνωστα, μὰ τὸ ὥραϊο εἶναι νὰ τὰ παρακολουθεῖ κανεὶς αὐτὰ πρὶν ἀκόμα φανερωθοῦν, νὰ βλέπει κανεὶς τὶς πέτρες μιὰ, μιά, νὰ στήνονται πρὶν δεῖ τὸ οἰκοδόμημα ὁλόκληρο· ἡ ἀληθινὴ ἀπόλαυση εἶναι κανεὶς ν' ἀκούει ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ στόμα τοῦ καλλιτέχνη, τοὺς σκοποὺς καὶ τὰ ὄνειρά του.

Καὶ αὐτὸ ἐννοοῦσα ὅταν σᾶς ἔλεγα πὼς πρέπει νὰ διαβάσει κανεὶς ἀνάμεσα στὶς γραμμὲς τοῦ ἀγαπημένου βιβλίου.

Τὶ θὰ εἶχε νὰ λέει κανεὶς σήμερα ἂν τυχὸν εἶχε παρακολουθήσει

τοὺς ἔμπροσσιονιστὲς σ' ὅλες τους τὶς προσπάθειες, σ' ὅλες τους τὶς δυστυχίες καὶ ἐπὶ τέλους στὴ νίκη.

Αἱ λοιπὸν δὲν εἶναι ὥραϊο ὅταν ἀκούει κανεὶς σήμερα τὴ Ρωσίδα νὰ πλάθει τὰ ὄνειρά της γιὰ μιὰ μελλούμενη ἐπανάσταση στὸν τόπο της ;

Δὲν εἶναι θαυμάσιο ὅταν ἀκούεις τὸ Γάλλο ζωγράφο, τὸν Cubiste νὰ σοῦ ἀναλύει τὴ θεωρία του καὶ νὰ σοῦ λέει πὼς κάθε γήινο ἀντικείμενο εἶναι συναρμογὴ ἀπὸ κύβους καὶ ἄλλα γεωμετρικὰ σχήματα;

Καὶ δὲν εἶναι ἀληθινὴ ἀπόλαυση ν' ἀκοῦς τὸ νέο συγγραφέα ποὺ δὲν παραδέχεται μονωμένους καὶ ξεχωριστοὺς χαρακτήρες σ' ἓνα ἔργο, μὰ πρεσβεύει τὴ θεωρία τοῦ χαρακτήρα κάποιας ὁλότητος, ἑνὸς πλήθους, δηλαδὴ μὲ ἄλλα λόγια, λέει πὼς καμιὰ φορὰ, τὶς περισσότερες φορὲς, ἓνα σύνολο ἀνθρώπων ἐνεργεῖ καὶ πάσχει σὰν νὰ ἦταν ἓνας ἄνθρωπος;

Κι ἔχει ἀρκετοὺς ὁπαδοὺς αὐτὴ ἡ θεωρία: μυθιστορήματα καὶ δράματα γράφονται ἀπάνω σ' αὐτή.

Ἐνα ἀπ' αὐτὰ τὰ μυθιστορήματα εἶναι «Ἡ ἀνοιξὴ στὴν Πόλη».

Ὁ συγγραφέας φαντάζεται, μιὰ πόλιν τὴ στιγμὴ ποὺ ἀρχίζει ἡ ἀνοιξὴ καὶ θέλει νὰ μᾶς παραστήσει τὸ μεθύσι ποὺ κυριεύει ὅλους τοὺς κατοίκους τόσο πολὺ, ὥστε ὅλοι μᾶζι ἐνεργοῦν σὰν νὰ ἦταν ἓνας, ὅλοι συνεπαρμένοι ἀπὸ τὴν ἴδια αἰτία.

Ἐνα πάλι δράμα τῆς ἴδιας θεωρίας, δὲν ἐδίστασε ὁ τολμηρὸς Antoine ποὺ ἀγκαλιάζει κάθε καινούργιο, νὰ τὸ παραστήσει στὸ Odéon.

Ἐνας στρατὸς μπαίνει σὲ μιὰ πόλιν καὶ τὴν κυριεύει.

Ὅλος ὁ στρατὸς εἶναι σὰν νὰ ἦταν ἓνας ἄνθρωπος· τὸ ἴδιο πάλι ἐνεργοῦν καὶ οἱ νικημένοι.

Ποιὸς ξέρει ἂν ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἐπαναστάτες δὲν κυριαρχήσουν μιὰ μέρα, δὲ γίνουν ἔνδοξοι ;

Κι ἂν γι' αὐτοὺς θὰ εἶναι αὐτὸ εὐχαρίστηση, δὲ θὰ εἶναι εὐχαρίστηση λιγώτερη γιὰ κεῖνον ποὺ τοὺς παρακαλοῦθησε ἀπὸ τὰ πρῶτα τους βήματα.

Ὅταν οἱ ἔμπροσσιονιστὲς βριζόντουσαν ἀπ' ὅλο τὸν κόσμον, ὅταν δυστυχοῦσαν καὶ κανεὶς δὲν ἤθελε ν' ἀγοράσει τὶς εἰκόνες τους, ἓνας μόνος ἔμπορος εἰκόνων ἀγόραζε ζωγραφιὰς τους, τοὺς ὑποστήριζε, χωρὶς νὰ τὸν νοιάζει γιὰ τὴν ὕλικὴ ζημίαν.

Ἦταν φαίνεται θαυμάσιος ἔμπορος καὶ θαυμάσιος τεχνοκρίτης, ἀπὸ τοὺς λίγους ποὺ ἐπρόβλεπαν τὸ μέλλον.

Σήμερα ὁ Durand - Ruel πουλάει τὰ τεράρα ποὺ ἀγόρασε ἑκατὸ δραχμές, ἑκατὸ χιλιάδες.

Στὴν ἔκθεση αὐτὴ τοῦ Durand - Ruel θὰ ἤθελα νὰ ὀδηγήσω τοὺς ἀναγνώστες τῆς «Νέας Ζωῆς» καὶ νὰ τοὺς μιλήσω καὶ λίγο γιὰ τοὺς ἔμπροσσιονιστὲς.

Μὰ ἀρκετὰ ἐβάρυνα τὶς στήλες τῆς «Νέας Ζωῆς» γιὰ σήμερα καὶ ἂς μείνει αὐτὸ γιὰ μιὰ ἄλλη φορὰ, ὅπου θὰ ἔχω τὴν ἄνεση νὰ σὰς μιλήσω μὲ ὅλες τὶς ἀναγκαῖες λεπτομέρειες.